

Yükseköğretimde Öğrenme Çevresinin Değişiminde Vlog Kullanımının Fırsat ve Engelleri

Hidayet Suha YÜKSEL¹, Berrak Gülce KIZILASLAN²

ÖZET

Amaç: Bu araştırmanın amacı Web 2.0 temelli uygulamalardan birisi olan Vlog kullanımının beden eğitimi ve spor öğretmenliği lisans eğitiminde öğrenme çevresinin değişimi için sunduğu fırsat ve engelleri anlamaktır.

Yöntem: Lisans öğrencilerinin vlog süreçlerine ilişkin düşüncelerini daha ayrıntılı anlayabilmek amacıyla araştırmada nitel araştırma yaklaşımı ve durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmaya Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü 3. sınıfta okuyan ve Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersini alan 24 (Erkek: 12, Kadın:12) öğrenci katılmıştır. Araştırmanın verileri; odak grup görüşmeleri, vlog kayıtları ve alan notları ile toplanmıştır. Birincil veri kaynağı olarak gerçekleştirilen odak grup görüşmeleri 2 aşamada gerçekleşmiştir. Araştırmada birincil veri kaynağını desteklemek için aynı zamanda paylaşılan vloglar kullanılmıştır. Sanal sınıf aracılığıyla paylaşılan vloglar izlenerek genişletilmiş notlar tutulmuştur. Verilerin analizinde içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. Bireysel görüşmeler ve alan notları yoluyla toplanan tüm veriler bilgisayar ortamına aktarıldıktan sonra öncelikle okunmuş ve bazı notlar alınmıştır. Sonrasında araştırmacılar tarafından açık kodlama yoluyla her bir verinin anlamını yakalayacak şekilde etiketleme ve birleştirici fikirleri ortaya koyan temaları bulma işlemleri yapılmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Araştırmanın bulguları vlog uygulamasının ders sürecine yansımalarını içeren “fırsatlar” ve “engeller” kategorilerinde toplam beş tema altında sunulmuştur. İletişim ve etkileşimi çeşitlendirme, derse ilgiyi artırma ve öğrenme sürecini destekleme noktasında vlogun eğitime yardımcı fırsatlar sunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Engeller noktasında ise, teknolojiyi yeterince kullanamama, zaman bulamama ve çekinme gibi kişisel ve bağlamsal engellerin yaşanabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: web 2.0, vlog, beden eğitimi, öğretmen eğitimi, teknoloji

ABSTRACT

Opportunities and Obstacles of Using Vlog in the Change of Learning Environment in Higher Education

Purpose: The aim of this study is to understand the opportunities and barriers that the use of Vlog, one of the Web 2.0 based applications, offers for the change of learning environment in physical education and sports teaching undergraduate education.

Method: Qualitative research approach and case study design were used in the study in order to understand the thoughts of undergraduate students about the vlog process in more detail. Twenty-four (Male: 12, Female: 12) students, who studied at the Department of Physical Education and Sports Teaching and took the Instructional Technologies and Material Design course, participated in the study. The research data were collected by focus group interviews, vlog recordings and field notes. Focus group interviews, which were conducted as the primary data source, took place in 2 stages. In the research, shared vlogs were also used to support the primary data source. Expanded notes were kept by watching vlogs shared via the virtual

¹ Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara /TÜRKİYE, hsyuksel@ankara.edu.tr

² Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi ABD, Antalya /TÜRKİYE

classroom. Content analysis method was used in the analysis of the data. After all data collected through individual interviews and field notes were transferred to the PC, they were read and some notes were taken. Afterwards, the process of labeling through open coding and finding the themes that reveal the unifying ideas were carried out by the researchers.

Results and Conclusion The findings of the research are presented under a total of five themes in the "opportunities" and "obstacles" categories, which include the reflections of vlogging on the course process. It was concluded that the vlog offered opportunities to help education in terms of diversifying communication and interaction, increasing the interest in the lesson and supporting the learning process. At the point of obstacles, it was concluded that personal and contextual obstacles such as not using technology sufficiently, not being able to find time and being embarrassed may be experienced.

Keywords: web 2.0, vlog, physical education, teacher education, technology

GİRİŞ

Üniversiteler birçok konuda yeniliklerin gerçekleştiği ortamlar olmasına rağmen, eğitim bağlamında bakıldığında yenilikçi yöntem ve uygulamaların verimli şekilde kullanılıp kullanılmadığı üzerinde düşünülmesi gereken bir konudur. Bilgi ya da dijital çağ olarak adlandırılan bu dönemde öğrencilerin ihtiyaçları bilgiye erişmekten ziyade doğru bilgiye ulaşmak için teknolojik yenilikleri kullanma becerileri edinebilmeleridir. Çağın ve içinde bulunduğumuz şartların zorunlu kıldığı birçok yeniliği eğitim ortamlarının dışında gibi değerlendirmek teknolojiyi günlük yaşamın bir parçası haline getirmiş insanların eğitim ortamlarından daha da soyutlanmalarına sebep olabilir. Günlük hayatın içerisinde sıklıkla kullanılan uygulamaların alt yapısı Web 2.0 teknolojisi ile birlikte sağlanmıştır. Bu teknolojinin sunduğu özellikler sayesinde insanlar bilgiyi sadece alan değil aynı zamanda üreten, paylaşımda bulunan ve tartışabilen konumuna geçmiştir. Web 2.0 araçları, kullanıcıların müzik ve yer imlerinden fotoğraflara ve belgelere kadar çeşitli biçimlerde çevrimiçi içerik oluşturmalarını, açıklamalarını, yayınlamalarını, birlikte çalışmalarını, iş birliği yapmalarını ve paylaşımlarını sağlar (Virkus, 2008). Bu teknolojinin sağladığı özellikle paylaşım temelli olan sosyal medya uygulamalarının günlük hayatımızdaki yeri her geçen gün artmaktadır. Youtube, Instagram, Facebook, Twitter gibi popüler uygulamalar insanların günlük yaşamının vazgeçilmezi haline gelmiş ve günlük yaşama ilişkin birçok duygu ve düşünce bu ortamlarda paylaşılmaya başlanmıştır (Tess, 2013). “We are social and Hootsuite” (2019) tarafından yapılan araştırmaya göre Türkiye’de 52 milyon sosyal medya kullanıcısının en çok aktif oldukları platformlar sırasıyla; YouTube (%92), Instagram (%84), WhatsApp (%83), Facebook (%82) ve Twitter (%58) olarak tespit edilmiştir.

Kimi zaman kişisel, kimi zaman da ticari amaçlarla yaygınlaşan bu uygulamaların eğitim ortamlarında kullanımı son yıllarda dikkat çekmiş ve eğitim sürecini kolaylaştırıcı bir

rol üstlenip üstlenemeyeceği üzerine yapılan araştırmaların sayısı artmaya başlamıştır (Faizi, 2018; Fidan ve Debbag, 2018; Huang, Hood, ve Yoo, 2013; Liu, 2016; Nugultham, 2012). Eğitim ortamında da Web 2.0'ın sunduğu alt yapıyı kullanan Google Classroom ve Edmodo gibi birçok etkileşimli sanal sınıf uygulamaları geliştirilmiştir. Peki gerçek sınıfta ve sanal sınıfta gerçekleştirilen uygulamalar renme sürecinde neleri değiştirmektedir? Günlük yaşamına ilişkin birçok anı paylaşan öğrencilerin derslere ilişkin paylaşımlarında “Off çok sıkıcı”, “bitsin artık” gibi cmleri görebilirsiniz. Bu noktada teknolojinin derse entegrasyonu ve eğitim bağlamının değişimi üzerinde daha fazla durulması gerekmektedir. Formal ğrenmelerin dışında informal öğrenmelerin neler olduğunu anlayabilmenin yollarından birisi de öğrencilerin ders dışındaki zamanlarını uygun platformlarda yansıtımlarıdır. Bu platformlarda insanların deneyimlerini ve düşüncelerini paylaşma yollarından birisi de vlog olmuştur. Video blog olarak da bilinen vlog, kullanıcıların ktiği videoları isteğe bağlı düzenleme ve eklemelerden sonra internet ortamına yüklediği ve diğer kullanıcıların yorum yapabildiği bir blog türüdür. Genel anlamda, vlogların en önemli özelliği, kişinin kendi deneyimlerini bir bütünlük içerisinde video olarak paylaşmasıdır.

Yükseköğretimde Web 2.0

Değişen dünya ile birlikte değişen internet ortamları edinilmesi gereken yeni becerileri ortaya karmıştır. 21. yy. becerileri olarak adlandırılan sınıflandırmada bilgi, medya ve teknoloji alanlarına ilişkin yeni becerilerin olduğu görülmektedir. Peki bireylerin bu yeni dünyaya hazır olması için ihtiyaç duyduğu becerileri edinmelerinde eğitimciler nasıl yardımcı olacak? Bugünün eğitim sistemi öğrencilerin nasıl yaşadıkları ve nasıl öğrendikleri hakkında boşluğu doldurmadığı müddetçe, onların ilgisini ekemeyecek ve bağlılığını sağlayamayacaktır (Solomon ve Schrum, 2007). Web 2.0 temelli teknolojilerin günlük kullanım dışında yeni bilgi ve becerilerin öğrenilmesi için de kullanılması gerekmektedir. Günümüzde niversite düzeyinde akıllı telefon, tablet ya da dizüstü bilgisayar gibi taşınabilir teknolojilere sahip olmayan ğrenci sayısı çok sınırlıdır ve pek çok ğrenci ağları üzerinden çeşitli uygulamalara sık sık erişim imkanına sahiptir. Bu bağlamda mevcut potansiyeli kullanabilme noktasında yükseköğretim kurumları da öğrencilerin eğitim bağlamındaki deneyimlerini değiştirmek ve çeşitlendirmek için teknolojinin sunabileceği önemli fırsatlarla i içedir. Hem kurumlar hem de öğrenciler bu alt yapıların sunduğu teknolojileri ve uygulamaları böylesine yaygın kullanıyorsa bu teknolojilerin eğitim amaçlı kullanımının önündeki engellerin yeniden düşünülmesi önem arz etmektedir. Bu noktada sınıf ortamında hangi araçların nasıl bir potansiyele sahip olduğunun ve öğrenme çevresinin değişiminde nasıl

bir rol üstlendiklerinin dikkate alınması ve araştırılması gerekmektedir. Paylaşan siteler olarak adlandırılan Web 2.0 araçları bireysel öğrenmeyi desteklediği ve öğrencilerin birbirleriyle iş birliği yapmalarını sağladığı için eğitimin dönüşüm sürecini kolaylaştırabilir (Hsu, Ching ve Grabowski, 2014). Web 2.0 teknolojisinin sunduğu yeniliklerden olan ağ günlükleri, oynatıcı ve video yayın abonelikleri, vikiler, sosyal ağlar, resim ve video paylaşımı, toplantı araçları gibi uygulamalar dikkat çeken uygulamalardan bazılarıdır (Munoz ve Towner, 2009). Yapılan bazı araştırmalarda, Web 2.0'nin sunduğu araçların eğitsel bağlamda sağladığı katkılar farklı açılardan incelenmiştir (Baran ve Ata, 2013; Dabbagh, Fake ve Zhang, 2019; Neier ve Zayer, 2015; Rinaldo, Laverie, Tapp ve Humphrey, 2013; Stonehouse, Keengwe ve Shabb, 2012; Yücel, 2017). Web 2.0 araçları, eğitim bağlamında, öğrencilerin öğrenmeye dahil olmalarını sağlarken, öğrenme sürecinin bir parçası olarak akranlarla sosyal etkileşim, içeriğin derinlemesine anlaşılması ve öğrencilere deneyimlerini yansıtmaya fırsatlarının sunulması için kullanılır (den Exter, Rowe, Boyd ve Lloyd, 2012). Bu bilgiler ışığında, Web 2.0 platformlarının öğretme ve öğrenmeyi dönüştürmede yeni bir rol oynadığı görülmektedir (Alexander ve Levine, 2008). Web 2.0 teknolojileri, öğrencilerin yeniden üniversite ile buluşmaları noktasında öğrenmenin geleceği olarak kabul edilmektedir (Păuleț-Crăiniceanu, 2014).

Yükseköğretim kurumlarında öğrencilere Web 2.0 araçlarını kullandırma ve onları yenilikçi olma noktasında yönlendirme potansiyeli mevcuttur. Consortium (2007) tarafından hazırlanan Horizon raporu web 2.0 uygulamalarının yaygınlaşmaya başladığı ilk yıllarda kullanıcıların Web 2.0 araçlarıyla içerik oluşturabildiklerini ve cep telefonlarının kullanımı yoluyla sosyal ağların yükseköğretim üzerinde önemli bir etkisi olacağını belirtmiştir. Bu raporun 2019 yılı ön görüşleri incelendiğinde ise yükseköğretim ile ilgili bu uygulamaların kullanımının ötesinde kısa vadede (1-2 yıl) üniversitelerin öğrenme alanlarını yeniden tasarlama, video ve görsellerle zenginleştirilme, bireysel ve uyarlanmış dersler yapılandırma, akıllı telefon ya da tabletler aracılığıyla sağlanan mobil öğrenme alt yapısını sağlama gibi konulara uyum sağlaması gerektiği vurgulanmaktadır (Educause, 2019). Pandemi süreci ile birlikte 2020 yılında bu araçların kullanımı artık bir mecburiyet olarak gündemimize girmiştir. Tüm bu gelişmelere ve raporlara rağmen gerek üniversite seviyesinde öğrenim gören öğrencilerin, gerekse de eğitici konumundaki öğretim elemanlarının teknolojinin önemli tüketicileri olmasına rağmen eğitim bağlamında bu yeniliklere yeterince uyum sağlayamadığını ortaya koyan çalışmalar mevcuttur (Dogruer, Eyyam ve Menevis, 2011; Dymont ve O'Connell, 2014; Efe, 2014; Fırat ve Köksal, 2017; Manca ve Ranieri, 2016).

Yapılan çalışmalardan elde edilen sonuçlar uygun pedagojik destek ile birlikte eğitim ortamlarında teknoloji entegrasyonunun artık bir seçenek olarak değil bir zorunluluk olarak düşünülmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Web 2.0 bağlamında yapılan araştırmalar incelendiğinde yükseköğretimde Web 2.0 araçları, e-öğrenme, çevrimiçi öğretme ve öğrenme, işbirlikli görevler ve öğretim materyali tasarlama kullanılmıştır (Karasavvidis, 2010). Zheng, Niiya ve Warschauer (2015) işbirlikli öğrenme için vikilerin web 2.0 aracı olarak kullanılabilirliğini ve başarılı uygulama için uygun pedagojik desteklere ihtiyaç olduğunu belirtmişlerdir. Bunun dışında gelişmiş ülkelerde sosyal medyanın yükseköğretimde kullanımı üzerine yapılan bir başka araştırmada bazı engellerin olduğu fakat yine de bu engellerin üstesinden gelinebilirse sosyal medyanın öğrenme ve öğretme için yenilikçi ve etkili bir araç olarak kullanılabilirliği sonucuna ulaşılmıştır (Sobaih, Moustafa, Ghandforoush ve Khan, 2016). Bir başka çalışmada ise Web 2.0 servislerine dayalı kişisel öğrenme çevrelerinin öğrenme, sosyal etkileşimleri güçlendirme, öğrenme kaynaklarının organizasyon ve yönetimini geliştirme gibi konularda kullanışlı olabileceği belirtilmiştir (Kompen, Edirisingha, Canaletta, Alsina ve Monguet, 2019). Bütüncül olarak bakıldığında Web 2.0'ye dayalı öğrenme çevrelerinin doğrudan öğrencilerin performansına etki etmese de öğrencilerin ilgisini çekmek ve deneyimlerini zenginleştirmek için eğitimsel bir destek olarak değerlendirilmesi gerekmektedir (Karvounidis, Chimos, Bersimis ve Douligeris, 2018). Web 2.0'ye dayalı uygulamalar içinde en popüler olanlarından birisi Şubat 2005'te kurulan Youtube olmuştur. Kullanıcıların video yükleyebildiği, görüntüleyebildiği ve paylaşabildiği bir video paylaşım sitesi olan YouTube'un yükseköğretim düzeyinde öğrenciler arasında bilgi paylaşımı için önemli bir platform olduğuna ilişkin yapılan çalışmalar bulunmaktadır (Barry ve ark., 2016; Chintalapati ve Daruri, 2017; Orús ve ark., 2016). Bu çalışmaların dışında Web 2.0'ye dayalı uygulamaların eğitim ortamını nasıl dönüştürdüğü ve eğitsel deneyimleri nasıl çeşitlendirdiği üzerine yapılacak çalışmalar bu bağlamda konunun farklı yönleriyle anlaşılması hususunda yardımcı olacaktır.

Vlog

Web 2.0'nin sunmuş olduğu alt yapıyla birlikte başlangıçta en çok kullanılan araçlardan birisi bloglar olmuştur. Web log kelimesinin kısaltılmasıyla oluşturulan blog yazarın önemli bulduğu konulara ilişkin kişisel düşüncelerini metin, resim, video ya da bağlantılar yoluyla paylaştığı ve blogcu ile takip edenler arasında fikir alışverişini sağlayan bir platformdur (Solomon ve Schrum, 2007). Bunun dışında günümüzde mikroblog olarak

değerlendirilebilecek twitter uygulaması da aynı amaca hizmet için yaygın şekilde kullanılmaktadır. Bunun dışında podcastler, sosyal ağlar, görsel öğrenme araçları, sanal çevreler ve vikiler eğitimcilerin kullanabileceği farklı web 2.0 uygulamalarıdır. Bu türden uygulamalarda insanların deneyimlerini ve duygularını paylaşma yollarından bir tanesi de yine bir blog türü olarak ortaya çıkan vlog olmuştur. Vlogların popüler olmasında gelişmiş foto ve video çekimini kolaylaştıran cihazlar ve görsel öğrenme araçları kategorisinde en çok bilinen ve kullanılan uygulama olan Youtube'un önemli bir yeri olmuştur. Youtube ile birlikte vlog türü uygulamaların paylaşımına imkân sağlayan birçok farklı site ve uygulama günlük yaşamımızın bir parçası haline gelmiş ve insanların videolar üzerinden duygu ve düşüncelerini yansıtmaya günümüz insanının rutinleri arasına girmiştir. Eğitim ortamında da benzer paylaşımlara fırsat veren birçok uygulama bu türden paylaşımların yapılmasına ve etkileşime açık ortamların sağlanmasına zemin hazırlamaktadır. Genel olarak web 2.0 bağlamında yapılan araştırmaların dışında blog ve vlog kullanımı özelinde literatür incelendiğinde eğitim ortamlarında bu tür uygulamaların öğrenmeyi kolaylaştırma ve sosyal etkileşimi sağlama (Hung, 2011; Kuzu, 2007), öğrenenlerin yansıtıcı düşüncelerini ve iletişim becerilerini artırma (Bower, Cavanagh, Moloney ve Dao, 2011; Kovalchuk ve Krasnokutska, 2017; Liu, 2016) gibi konularda faydalı olabileceğine ilişkin çalışmalar bulunmaktadır.

Bu araştırmanın amacı Web 2.0 temelli uygulamalardan birisi olan Vlog kullanımının beden eğitimi ve spor öğretmenliği lisans eğitiminde öğrenme çevresinin değişimi için sunduğu fırsat ve engelleri anlamaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- 1) Lisans öğrencilerine göre öğrenme çevresinin değişiminde derste vlog kullanımının fırsatları nelerdir?
- 2) Lisans öğrencilerine göre öğrenme çevresinin değişiminde derste vlog kullanımının engelleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Lisans öğrencilerinin vlog çekim süreçlerine ilişkin düşüncelerini daha ayrıntılı anlayabilmek amacıyla araştırmada nitel araştırma yaklaşımı ve durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması, örnek olayı ya da durumu bağlam ve durum arasındaki sınırlar belirgin olmadığında kendi gerçekliğinde incelemek ile ilgili görgül bir araştırmadır (Yin, 2014). Bir başka tanımla durum çalışması, araştırmacının konuyu etkili bir şekilde

anlamasını sağlamak için belirli bir kişi, sosyal ortam, etkinlik veya grup hakkında sistematik olarak bilgi toplamayı içeren bir modeldir (Lune ve Berg, 2016). Durum çalışması kişilerin deneyimlerine bağlı olarak bağlama ilişkin algı, duygu ve düşüncelerinin altında yatan nedenleri derinlemesine sorgulamayı gerektirir (Gilham, 2000'den akt. Akar, 2017). Bu modelde gerçekleşen çalışmalar, süreçte devam eden güncel bir olayı derinlemesine incelemek için yapılandırılır (Yin, 2014). Bu araştırmada tek durum çalışması türü tercih edilmiştir. Yin'in sınıflandırmasında yer alan tek durum çalışması kapsamında vlog uygulamasının derse dahil olması ile birlikte öğrenme çevresindeki değişime ilişkin düşüncüler bütüncül bir şekilde incelenmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmaya Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde okuyan ve Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersini alan 24 (Erkek: 12, Kadın:12) öğrenci katılmıştır. Katılımcılar seçilirken kolay ulaşılabilir durum örnekleme ve ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi üniversite öğrencileri ile yapılan proje ya da çalışmalarda yaygın olarak kullanılmaktadır (Lune ve Berg, 2016). Bu yapıya uygun şekilde çalışma grubunda yer alan öğrenciler araştırmacılar ile aynı okulda yer alan ve birinci araştırmacının dersine katılarak araştırma sürecine dahil olan öğrencilerdir. Bunun dışında katılımcıların belirlenmesinde ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmış ve düzenli vlog çekip paylaşımları ölçüt olarak kabul edilmiştir. Bu bağlamda ders ile iç içe ilerleyen vlog sürecine gönüllü olarak katılım gösteren öğrenciler içerisinden dönem sonuna kadar çekimlerini günlük hayatla iç içe düzenli olarak yapanlar araştırma boyutuna dahil edilmiştir. Çalışma grubunda yer alan lisans öğrencilerine ilişkin kod isimleri Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcı Bilgileri

Katılımcı Kod İsimleri	
Hakan	Hasan
Akif	Enes
Meltem	Fazıl
Gizem	Şeyma
Çağan	Mete
Zeynep	Ender
Esra	İnci
Önder	Didem
Mehmet	Ayşe
Gülây	Gaye
Demet	Ela
İsmail	Metin

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri; yarı yapılandırılmış odak grup görüşmeleri, vlog kayıtları ve alan notları ile toplanmıştır. Birincil veri kaynağı olarak gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış odak grup görüşmeleri 2 aşamada gerçekleşmiştir. Birinci aşama görüşmeleri 14 haftalık uygulama sürecinin ortalarında 4 farklı grup ile, 2. aşama görüşmeleri ise sürecin sonlarında 5 farklı grup ile gerçekleştirilmiştir. Görüşmelere 5-6 kişilik gruplar katılmıştır. Odak grup görüşmelerinin tercih edilme nedeni adaylarının görüşme sırasındaki etkileşimleri ile birlikte fikirlerin çeşitlenmesi ve daha zengin veri kaynağına ulaşılmasıdır. Görüşmeler öğrencilerin fikirlerini objektif şekilde rahatlıkla yansıtabilmesi için dersin uygulayıcısı konumunda olmayan diğer araştırmacı tarafından ses kayıt cihazı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Görüşme soruları hazırlanırken öğrencilerin fırsat ve engeller çerçevesinden bakmasını sağlayacak şekilde vlog sürecine ilişkin deneyimlerini olumlu ve olumsuz yönden yansıtmasını sağlamasına dikkat edilmiştir. Çalışmada kullanılan ilk görüşme formunda altı ana soru, ikinci görüşme formunda dört ana soru kullanılmıştır. Araştırmada birincil veri kaynağını desteklemek için aynı zamanda paylaşılan vloglar kullanılmıştır. Sanal sınıf aracılığıyla paylaşılan 24 vlog izlenerek genişletilmiş notlar tutulmuştur. Bu notlar ile görüşmelerde elde edilen bilgilere paralellik durumu incelenmiştir. Ses ve video verilerini araştırma tasarımına dahil etmek, araştırmanın açıklama potansiyelini genişletmeye ve açıklanan verilerin doğrulanmasına yardımcı olabilir (Banister ve Dodi, 2005).

Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamında öğrencilerden 14 hafta boyunca ders içinde dikkat çekici anları yakalaması, ders sonrası öğrendiklerini video olarak kaydetmesi ve ders kapsamında verilen görevlerin hazırlık ve uygulama aşamasını kendi çerçevesinden yansıtan iki farklı vlog hazırlaması istenmiştir. Hazırlanan bu vloglar doğrudan ya da Youtube aracılığıyla Google Classroom üzerinden vize ve final dönemlerinde paylaşarak yorumlara ve etkileşime açık hale getirilmiştir. Vize döneminden sonra katılımcılar ile ilk görüşmeler yapılmış ve paylaşılan vloglar kaydedilmiştir. Final sürecinden sonra katılımcılar ile ikinci görüşmeler yapılmış ve paylaşılan vloglar yine kaydedilmiştir.

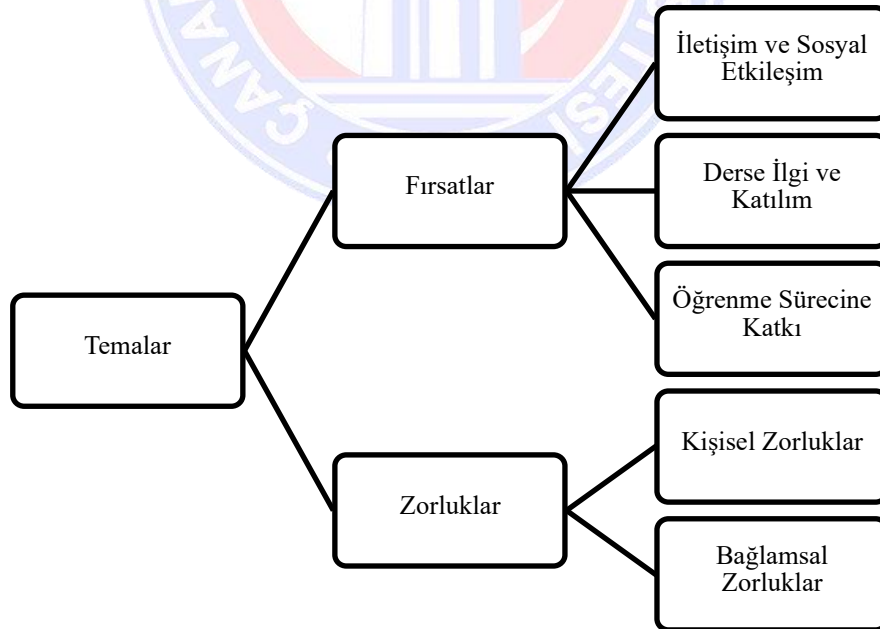
Verilerin Analizi

Verilerin analizinde içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi örüntüleri, temaları, varsayımları ve anlamları tanımlamak için özel bir materyalin dikkatli, detaylı ve sistematik şekilde incelenmesi ve yorumlanmasıdır (Lune ve Berg, 2016). Bireysel görüşmeler ve günlükler yoluyla toplanan tüm veriler bilgisayar ortamına aktarıldıktan sonra

öncelikle okunmuş ve bazı notlar alınmıştır. Sonrasında sırasıyla araştırmacılar tarafından açık kodlama yoluyla her bir verinin anlamını yakalayacak şekilde etiketleme ve birleştirici fikirleri ortaya koyan temaların bulunması işlemleri yapılmıştır. Bu araştırmanın inandırıcılığını sağlamak için süreç bakımından; veri çeşitlemesi, grupla uzun süre bağ kurma ve tüm sürecin ayrıntılı olarak yazılması stratejileri; ürün bakımından ise, çalışılan bağlamın özelliklerini betimleme ve doğrudan alıntılara yer verme stratejileri izlenmiştir (Savin-Baden ve Major, 2013).

BULGULAR

Araştırmada vlog uygulamasının ders sürecine yansımaları iki kategoride ve beş tema altında sunulmuştur. Vlog sürecinin sunduğu fırsatlar 3 tema altında ele alınmıştır. İlk tema öğretmen adaylarının kendini ifade etme yönlerinin gelişimini ve aralarındaki etkileşimin artmasını destekleyen yönlerin sunulduğu “iletişim ve sosyal etkileşim” teması olmuştur. İkinci tema ise vlog uygulamasının derse ilgi ve derse takip bakımından yansımalarını ortaya koyan “derse ilgi ve katılım” teması olmuştur. Fırsatlar kategorisinde son tema ise öğrenme süreçlerini destekleyen bulguları yansıtan “öğrenme sürecine katkı” teması olmuştur. Vlog uygulama sürecinde engel teşkil eden durumlar ise zorluklar kategorisinde “kişisel zorluklar” ve “bağlamsal zorluklar” temaları altında sunulmuştur. Temalara ilişkin genel yapı şekil 1’de sunulmuştur.

Şekil 1. Temalar

Fırsatlar

Ders kapsamında vlog kullanımıyla birlikte öğrencilerin gözünden sürece ilişkin fırsatlara ilişkin temalar ve sıklıkla kullanılan ortak kodlar tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Fırsatlar Kategorisine İlişkin Ulaşılan Tema ve Kodlar

Kategori	Temalar	Kodlar	f
İletişim ve Sosyal Etkileşim		Heyecanı aşmaya yardım	5
		Farklı arkadaşları daha iyi tanıma	4
		Kendini daha iyi yansıtmak, açıklamak, ifade etmek	4
		Beğeni, yorum, tebrik	4
		Özgüven	3
		Konuşmaya hazırlık	3
		Herkes bizi izliyor	2
		Grup içi iletişim	1
		Tecrübelilerden yardım	1
		Daha doğru cümle kurma	1
		Çekingenliği atma	1
		Eğlenceli, keyifli	17
		Dersi dinleme gerekliliği, dersi takip	10
		Heyecanlı	2
Yaratıcılık	2		
Her anı yakalama isteği	2		
Sıkıcı olmuyor	1		
Çeşitlilik	1		
Dersle ilgili çekimlerin sayısı arttı	1		
Farklı bakış açılarından dersi tekrar görme	3		
Tekrar	2		
Hatırlamamızı sağlama	2		
Bilgi aktarmayı kolaylaştırdı	1		
Dersten sonra da dersi düşünme	1		
Aktif ve öğrenci merkezli dersler	1		
Sınav olmadan da öğrenme	1		

İletişim ve Sosyal Etkileşim

Tablo 2 incelendiğinde öğretmen adaylarına göre iletişim ve sosyal etkileşim açısından vlog süreci destekleyici fırsatlar sunmuştur. Bu temaya ilişkin en çok tekrarlanan kodlar heyecanı aşmaya yardım (5), kendini daha iyi ifade edebilmek (4), beğeni, yorum ya da tebrik almak (4), farklı arkadaşları daha iyi tanımak (4) ve özgüven (3) olmuştur. Topluluk karşısında konuşma birçok insanda aşırı heyecan uyandıran ve buna bağlı kişinin kendini doğru ifade edememesi sorununu ortaya çıkaran bir durum olabilmektedir. Bu konuya ilişkin zorlukları aşma noktasında vlog deneyiminin sunduğu fırsatlar konusunda Hakan “Heyecanını yeniyor. Ondan sonra nasıl konuşman gerektiğini anlıyorsun veya düzeye göre nasıl bilgi aktarımı yapacağını öğreniyorsun” sözleriyle sürecin heyecanı aşmada ve gruba içeriği aktarmadaki destekleyici rolünü ifade etmiştir. Öğretmenlik doğası gereği topluluk

karşısında konuşma gerektiren bir meslek grubudur. Öğretmen yetiştirme programları aktaracağı teorik kısımların dışında adayları topluluk karşısında konuşmaya hazırlayıcıları fırsatları da artırmalıdır. Bu anlamda vlog süreci öğretmen adayları aşırı heyecanlı ve çekingen bir yapıda olsalar bile onlara çekingenliği atmaları, kendilerini daha rahat ifade edebilmeleri gibi konularda fırsatlar sunmuştur. Bu konuya ilişkin vlog sürecinin katkılarını Akif “*Sınıf önünde, kamera karşısında konuşamayan, çekingen olan arkadaşlarımız var. Yavaş yavaş bu sorunu aşmış oluyorlar*” sözleriyle, Meltem ise; “*Sonuç olarak öğretmen olacağız. Öğrencilere ve çevreye kendimizi düzgün şekilde ifade etmemiz gerekiyor. Bu videolarla kendimizi daha rahat ifade edebilmeyi öğreniyoruz*” sözleriyle belirtmişlerdir.

Bu temaya ilişkin vlog sürecinin sunduğu bir diğer önemli fırsat aday öğretmenler arasındaki etkileşimi farklı bir noktaya taşıması olmuştur. Eğitim her ne kadar iletişim ve etkileşim çağında devam etse de üniversitelerde aynı sınıfta olmalarına rağmen birbirlerinin isimlerini bile bilmeyen öğrenciler olabilmektedir. Sosyal ağlar üzerinden birçok konuyu takip eden öğrenciler yanı başlarındaki arkadaşları hakkında çok sınırlı bilgiye sahiptir. Vlog süreci kişinin kendine dair farklı özellikleri yansıtabilmesine fırsat sağlayan bir süreçtir. Normalde öğretmen ya da öğrenci olarak farkına varamadığımız kişilerin bu yolla bilmediğimiz özelliklerini keşfedebiliriz. Gizem “*Sınıfta sesi çıkmayan arkadaşlarımız oluyor, onların farklı yanlarını da görmüş oluyoruz*” sözleriyle bu noktanın altını çizirken, benzer şekilde birinci araştırmacı tarafından tutulan alan notu da bu durumu desteklemektedir.

Şu ana kadar derslerde hep sessiz kalmayı tercih eden öğrenciler vlog yoluyla kendini daha rahat yansıtabiliyor. Bende yüklenen vloglar sayesinde onların hayatlarına dair daha ayrıntılı bilgi sahibi oluyorum (Alan notu, 14 Aralık 2018).

Teknolojinin hayatımıza hızlı nüfuzu ile birlikte değişen yaşam tarzı insanların sosyal medya kullanım oranlarını önemli ölçüde artırmıştır. Digital in Turkey (2019) verilerine göre Türkiye’de 52 milyon aktif sosyal medya kullanıcısı bulunmaktadır ve insanlar günde ortalama 7 saatlerini internette harcamaktadır. Değişen şartlar ile birlikte sosyal platformlarda paylaşımlar artmış ve insanlar için beğeni ya da yorum alma önemli bir hale gelmiştir. Bu yönüyle Vlog sürecinin sosyal etkileşim için sağladığı fırsat, paylaşımları beğeni ya da yoruma açık hale getirmesi olmuştur. Bu sayede normalde aralarında hiç etkileşim olmayan öğrenciler arasında bile etkileşim başlamıştır. Bu durumu Çağan “*Mesela sınıftaki herkes bizi izliyor, mesela beğendiler. Sınıfta hiç konuşmadığımız insanlar bile beğendi mesela. Adını bilmediğim biri mesela bana geldi ‘Çok güzel yapmışsın tebrik ederim.’ gibi şeyler söyledi.*” şeklinde ifade etmektedir. Sosyal etkileşim noktasında vlog sürecinin fırsatı hakkında bir başka aday öğretmen ise şunları ifade etmiştir:

Yorum kısmında fikirlerimizi paylaşıyoruz. Videoyu beğendiğimizi söylüyoruz. Oradaki komik bir anı yazıyoruz mesela. Çok eğlendiğimizi ya da mesela eksik yönlerini falan da söylüyoruz (Zeynep).

Vlog süreci öğretmen adaylarına göre iletişim engellerini aşma ve aralarındaki sosyal etkileşim seçeneklerini artırma açısından çeşitli fırsatlar sunmuştur.

Derse İlgili ve Katılım

Tablo 2 incelendiğinde öğretmen adaylarına göre vlog süreci derse ilgi ve katılımı artırma noktasında fırsatlar sunmuştur. Bu temaya ilişkin en çok tekrarlanan kod eğlence/keyif (17) olmuştur. Bunun dışında derse takip gerekliliği/devamlılık (10), heyecanlı (2), yaratıcılık (2), her anı çekme isteği (2) gibi unsurlar derse ilgi ve katılımı artırma noktasında destekleyici olmuştur. Aday öğretmenlerin derse ilgi ve katılımını artırma noktasında belirleyici faktör vlog sürecinin eğlenceli ve keyifli yanları olmuştur. Öğretmen adaylarına göre kimileri açısından ilk başta ne yapılacağı tam olarak bilinmemesinden kaynaklı endişeyle başlayan süreç, öğrendikçe eğlenceli ve keyifli bir hal almaya başlamıştır. Bu duruma ilişkin düşüncelerini Esra “*Vlog çekerken çok eğlendik çünkü hiç yapmadığımız bir şeydi*” sözleriyle yansıtırken diğer aday öğretmenler ise şu şekilde yansıtmışlardır:

İlk vlog çekimimde söylemişim bu derste çok eğleneceğim diye. Öyle de oldu. İlk başta çoğu kişi uğraştıracak falan diyordu ama vlogları çektikten sonra daha çok keyif almaya başladık... (Önder)

İlerledikçe, zaman geçtikçe daha keyifli bir hal aldı. İlk başlarda herkes ön yargılıydı, ne yapacağız falan gibi. Tam ne olacağını da bilmediğimiz için ondan bir ön yargı vardı. Öğrendikçe final sürecine doğru daha çok eğlendik (Mehmet).

Vlog süreci derse entegre şekilde yapılandırıldığı için adaylar ders içerisinde çarpıcı anları, görevler sırasındaki paylaşımları, hoca tarafından altı çizilen hususları çekmek zorundadır. Bu durum kendiliğinden derse aktif takip etmeyi ve devamlılığı gerekli kılmıştır. Bahsedilen bu husus öğretmen adayları tarafından da derse ilgi ve katılımı sağlama noktasında vlogun sağladığı fırsatlar arasında gösterilmiştir. Bu durumu Gülay “*İşte her hafta bunu düzenli çektiğimiz zaman mecbur derse dinlemek zorunda kalıyoruz ki yoksa tekrar slaytlara dönmek zorunda kalacağız.*” sözleriyle ifade ederken aynı durumu Demet benzer şekilde “*Şimdi her hafta video çekmek zorunda olduğumuz için her hafta derse gitmek zorunda kalıyoruz. Eğlenceli olmasının dışında daha etkin olmamızı sağladı*” sözleriyle ifade etmiştir. Bu konuda esasında zorunlu tutulmayan bu görevin derse takip noktasında üstlendiği fonksiyon Zeynep tarafından ise “*İlk başta bana zorunluluk gibi gelmişti ama başladıktan sonra aslında sorumluluk oldu bizim için. Dersleri de takip etmeyi sağladı.*” şeklinde ifade edilmiştir. Bunun dışında vlog ile dersin bütünleşmesini yansıtmaya İsmail’in “*Mesela şu an dersteyim çıktuktan sonra bu dersten kopardım ama vlog sayesinde sürekli bu ders hayatımda olmaya başladı*” ifadesi ve Hasan’ın “*Derse devamlılığı sağladı bence.*”

Herkes vlog çekmek için derste ne işlendi ne oldu diye takip ediyor. Vlog derste aktif olmayı sağladı.” ifadesi önemlidir. Vlog çekiminin zaman içerisinde günlük yaşamın bir parçası haline gelmesi de ders ile ders dışı yaşamın bütünleşmesi fırsatını sağlaması açısından değerlidir.

Bir yere giderken mesela buluştuk hemen vlog çekmek aklımıza geldi. Yağmur yağarken bile çıkarıp onu çektik yani arada ufak ufak oyunlukları da ekledik. Güzeldi yani süreç (Enes).

İlk zamanlar video çekerken dediği gibi arkadaşımın kameranın karşısında şöyle önyargı gibi bir şey vardı millet izler pot kırmayayım şunu yapmayayım gülerler falan gibisinden. Ama sonrasında vlog çekmeye başlıyorum her gittiğim yerde sanki böyle zorunluymuşum gibi ihtiyacım varmış gibi çekmeye başladım (Fazıl).

Derslerde vlog öğrenciler için üçüncü bir göz, üçüncü bir kulak gibi işlev görüyor. Olayları kamera ile kayda almak için derste ve ders dışında olup bitenlere ayrıca konsantre oluyorlar (Alan notu, 27 Kasım 2018).

Vlog süreci özellikle başlardaki ön yargının yıkılmasıyla birlikte zaman içerisinde öğrenciyi daha çok merkeze alarak ve ders dışında da ders ile meşgul olmalarını destekleyerek derse ilgi ve katılımı farklı bir noktaya taşımıştır.

Öğrenme Sürecine Katkı

Tablo 2 incelendiğinde öğretmen adaylarına göre vlog süreci derse ilgi ve katılımı artırma noktasında fırsatlar sunmuştur. Bu temaya ilişkin en çok tekrarlanan kodlar dersi farklı açılardan görme (3), tekrar (2), hatırlamayı sağlama (2) gibi yönleri olmuştur. Bunun dışında öğrenciyi merkeze alma (1), bilgi aktarmayı kolaylaştırma (1) gibi yönleri de vlog sürecinin öğrenmeyi destekleme noktasında sunduğu fırsatlar olmuştur. Öğretmen adaylarına göre öğrenme sürecine katkı anlamında vlogun sunduğu fırsatlar dersi farklı açılardan görme, tekrar etme ve bilgileri hatırlamayı sağlama gibi yönlerine odaklanmıştır. Bu anlamda Gülay “*Diğer arkadaşlarımın videolarını izlediğimde benim derste dikkat etmediğim yerleri onlar yakalamış. Ben farklı vlogları izlediğimde unuttuğum kısımları hatırladım.*” ifadesiyle ve Şeyma “*...derste işlediğimiz, hocanın söylediği çoğu şeyi yakalamış arkadaşlar*” ifadesiyle vlogun dersi farklı bir açıdan yeniden izleme anlamındaki katkısını açıklamaya çalışmışlardır. Öğrencilerin dersi tekrar etmelerini sağlama öğretmen açısından oldukça zorlayıcı bir konudur. Vlog ile birlikte öğrencilerden öğrendiklerini tekrar edip yansıtılmaları istenmiştir. Bu yönüyle de vlog için kaydedilen görüntüler hem bir çeşit tekrar fırsatı sunmuş hem de sonrasında hatırlamalarını kolaylaştırmıştır. Bu konuya ilişkin düşüncelerini Mehmet “*En azından bu hafta ne yaptığımızı ya da geri döndüğümüzde neler yaptığımız bilgileri oldu. Hiçbir şey olmasa bile videoyu izlediğimde bu hafta ne yaptım, ödev var mıydı diye hepsini hatırlıyorum.*” sözleriyle yansıtmıştır.

Bunun dışında İsmail vlog ile birlikte öğrencilerin derste daha aktif olduğunu ve sınav odaklı olmadan da öğrenme sürecinin olabileceğini gördüklerini şu sözlerle aktarmıştır:

Öğrenci merkezli bir ders işledik, sürekli biz aktiftik. İstedığımız şey zaten bu. Sınav olmadan da derste bir şeylerin öğrenilebildiğini öğrendik. Sınavsız da bir şeyler olabiliyormuş (İsmail).

Vlog'un öğrenme sürecini destekleyen bir çevrenin oluşmasına katkı sağladığı bir önceki derse ilgi ve katılım teması altında belirtilmişti. Bunun dışında doğrudan öğrenme sürecine katkı anlamında vlog'un sunduğu fırsatlar bakımından dersi tekrar etmeyi gerektirmesi, farklı açılardan yeniden izlemeyi sağlaması ve öğrenilen bilgileri hatırlamayı kolaylaştırması yönleri ön plana çıkmıştır.

Zorluklar

Ders kapsamında vlog kullanımı konusunda öğrencileri zorlayan durumlara ilişkin temalar ve sık kullanılan ortak kodlar tablo 3'de sunulmuştur.

Tablo 3. Zorluklar Kategorisine İlişkin Ulaşılan Tema ve Kodlar

Kategori	Temalar	Kodlar	f
Zorluklar	Kişisel	Ön yargı	3
		Video çekmenin sevilmemesi	2
		Yorucu	2
		Video çekmeyi unutma	2
		Teknoloji kullanımında yetersizlik	2
	Bağlamsal	Gerginlik/çekinme	4
		Zaman azlığı	2
		Görev olarak algılanması	2
		Dikkat dağıtılabilir	2
		Zor olması	1

Kişisel

Tablo 3 incelendiğinde öğretmen adaylarına göre vlog süreci özellikle uygulanmaya başlanılan ilk dönemlerde bazı öğretmen adayları tarafından kişisel kabul edilebilecek nedenlerle zorlayıcı bulunmuştur. Bu temaya ilişkin olarak engel olarak görülen ön yargı (3), video çekmenin sevilmemesi (2), teknoloji kullanımında yetersizlik (2), yorucu bulunması (2) ve unutma (2) gibi hususlar ön plana çıkarılmıştır. Eğitim öğretimin başladığı dönemde birinci araştırmacı tarafından bu uygulamadan bahsedildiğinde sınıfta bazı öğrencilerde bu nereden çıktı bakışları gözlenmiştir. Bu durum araştırmacının alan notlarına da yansımıştır.

“Bu nesil teknolojiyle bu kadar iç içe olmasına rağmen eğitim-öğretim içerisinde teknoloji kullanımına direnç gösteriyorlar. Vlog uygulamasından bahsettiğimde bugün derste yine benzer sesler yükseldi. Bu kadar teknoloji kullanan bir neslin bu tür uygulamalara mesafeli yaklaşması sanırım başlı başına bir araştırma konusu” (Alan notu, 2 Ekim 2018).

Bu durumun yaşanmasının nedenleri incelendiğinde birazda belirsizlikten kaynaklı ön yargının oluştuğunu Mete “*Tam ne olacağını da bilmediğimiz için bir ön yargı vardı*”

sözleriyle açıklamaya çalışırken, Ender ise *“Vize sürecinde bir önyargı vardı vlog çekmeyeceğiz falan ama finale doğru öğrendikçe daha zevkli hale gelmeye başladı”* sözleriyle açıklamaya çalışmıştır. Bunun dışında kişilik yapısı gereği bu tür videoları izlemeyi sevmesine rağmen bazı öğrenciler kendini çekmeyi ve paylaşmayı sevmedikleri için zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Bu durumu İnci *“Ben paylaşım olayını sevmiyorum ya istemiyorum. Kendimle çok barışık mı değilim bilmiyorum ama sevmiyorum işte”* sözleriyle yansıtırken, Şeyma izleyici konumunda olmayı sevip çekmeyi sevmediğini *“Ben izlemeyi seviyorum sadece. Çok güzel görüntüler çıkmış, ders hakkında da çok güzel bilgiler var orada”* sözleriyle yansıtmıştır.

Birçoğumuz için kendimizi çekmek ve sosyal medyada paylaşmak günlük yaşamın bir parçası haline gelse de bu durumu bir ders kapsamında ve hikayeleştirerek yapmak farklı bir konsantrasyon ve deneyim gerektirmektedir. Bu konu ile ilgili problemlerden birisi Didem için unutmak, İnci ve Fazıl için ise teknoloji konusunda deneyim eksikliği olmuştur.

Bazen vlog çekmeyi unuttum. Örnek veriyorum malzeme alırken dükkâna girdik girerken aklımda video çekeyim vardı ama unuttum çıkarken. Video çekme işine alışmak zaman aldı (Didem).

Zaten teknolojiden anlamıyorum. O videoları birleştirmek, birleştirdiğini paylaşmak derken yetiştiremiyorum (İnci).

Bizi youtuber bir nesil bekliyor. Onun için bu tür şeylere biraz yatkın olmamız önemli. Ben teknoloji kullanımı konusunda biraz geri kalmışım. (Fazıl).

Kısaca vlog süreci bazı öğretmen adaylarına ön yargı, tecrübesizlik, çekim yapmayı ve paylaşmayı sevmeme gibi kişisel durumlardan kaynaklı olarak özellikle sürecin başlarında zorluk olarak algılanmıştır.

Bağlamsal

Tablo 3 incelendiğinde öğretmen adaylarına göre vlog sürecinin bağlamsal olarak kabul edilebilecek zorlukları; çekinme (4), zaman azlığı (2) ve görev/zorunluluk olarak algılanması (2) gibi hususlar olmuştur. Video paylaşımları çok yaygın şekilde hayatımızın içinde olmasına rağmen okul bağlamı içerisinde vlogların tüm sınıf tarafından izlenecek ve yorumlanacak olması bazı öğretmen adaylarında çekingenlik ve gerginlik durumu oluşturmuştur. Bu bağlamın ortaya çıkardığı durumu Gaye *“İlk zamanlar zorlandım aslında. Utanıyordum sonuçta bunu herkes görecektir klasöre yüklediğimde. Ama sonradan o kadar eğlenceli geldi ki ben bile kendim açıp isteyerek konuşmak istiyordum”* sözleriyle izah ederken, aynı durumu Ayşe *“Evet hani sürekli sosyal medya içindeyiz ama bu farklı oluyor. Herkes sadece seni izleyecek dediğinde kafalarda ‘ya kötü olursa’ düşüncesiyle insan çekinerek başlıyor bu işe. Sonradan alışıyorsun”* sözleriyle izah etmiştir.

Dersin hocası konumunda olan birinci araştırmacı tarafından katılımın zorunlu olmadığı belirtilse de vlog süreci özellikle ilk başlarda bazı öğrenciler tarafından bir zorunluluk ya da görev olarak algılanmış ve “Böyle bir şeye ne gerek var?” türünden sorular sorulmaya başlanmıştır. Sonraki süreçte zorunluluk duygusu yerini eğlenceye bıraksa da başlardaki durumu Hakan “Çekmem gerekiyor düşüncesi insanı yoruyor” cümlesiyle, Zeynep ise “İlk başta bana zorunluluk gibi gelmişti ama başladıktan sonra eğlenceli geldi, kendimizi de izliyoruz” cümlesiyle bu durumu yansıtmışlardır. Bunların dışında bağlamsal olarak değerlendirildiğinde beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde okuyan öğrenciler arasında üniversite yıllarında çalışmak oldukça yaygın olarak rastlanan bir durumdur. Bu durumun yansıması olarak Ela zamansal açıdan yaşadığı zorlukları şu şekilde belirtmiştir:

Ben sürekli antrenman yapıyorum. Buna zaman ayırmak beni sürekli zihnen yoruyordu. Çekmem gerekiyor bunu çekeceğim ama ne zaman çekeceğim antrenmanım var antrenmana gidiyorum çıkıyorum yurda geliyorum hani o konuda biraz beni yormuştu (Ela).

Vlog sürecinin ders ile ne kadar iç içe geçmesi gerektiği iyi planlanması gereken bir husustur. Bu duruma ilişkin birkaç öğrenci özellikle ders içerisindeki anları çekmenin dikkat dağıtıcı olabileceğine ilişkin görüş beyan etmişlerdir. Şeyma ve Metin bu zorluğu “öğrencinin dikkatini dağıtabilir” şeklinde ifade etmişlerdir. Kısaca vlog sürecinde paylaşımları başkalarının izlemesinin yarattığı çekinme, sürecin bir zorunluluk olarak algılanması, zaman yetersizliği ve belirli durumlarda dikkat dağıtıcı olabilmesi öğretmen adayları tarafından bağlamsal zorluk olarak ifade edilmiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırmada yükseköğretimde bir lisans dersinde vlog uygulamasının ders ortamına sunduğu fırsatlar ve olası engeller paylaşılmıştır. Özellikle Web 2.0 teknolojisi sonrası eğitimde çok önemli bir dönüşüm süreci yaşanmaktadır. Bu teknolojinin sunduğu etkileşim fırsatlarını derse entegre edebilmek öğrencilerin öğrenme süreçlerini olumlu etkileyebilir (Huang ve Hung, 2013). Fırsatlar perspektifinden bakıldığında; lisans öğrencilerinin deneyimlerini yansıttığı bu araştırmanın bulguları, ders ile bütünleştirilen vlog uygulamasının iletişim ve sosyal etkileşimi farklı bir noktaya taşıdığını, derse ilgi ve katılımı artırdığını ve öğrenme sürecine olumlu katkılar sağladığını ortaya koymuştur. Engeller perspektifinden bakıldığında ise bulgular; teknoloji kullanmada yetersizlik, sevmeme gibi kişisel sayılabilecek bazı nedenlerin ve öğrenmenin gerçekleştiği bağlamdan kaynaklanan bazı durumların engel olabileceğini göstermiştir.

Araştırmada derslerde vlog kullanımının heyecanı kontrol altına alma, kendini daha iyi ifade etme, diğer arkadaşlardan etkileşim alma ve arkadaşlarının farklı yönlerini keşfetme gibi

konularda öğrencileri destekliği sonucuna ulaşılmıştır. Liu ve Mei (2016) yapmış oldukları çalışmada online video destekli ortamlarda prova yaparak konuşma çalışmaları yapıldığı için öğrencilerin daha az kaygı duyduğunu fakat çocukların iletişime katılma isteğinde önemli bir artış olmadığını ortaya koymuştur. Heyecanı kontrol etmeyi öğrenme, kendini ifade becerilerini geliştirme yönüyle bu çalışma ile bizim çalışmamızın bulguları benzerlik gösterirken; iletişim kurmaya istekliliğin öğrencilerde değişmemesi bizim çalışmamızın bulguları ile farklılık göstermektedir. Web 2.0'nin sunduğu blog, vlog, wiki gibi fırsatlar ile ilgili yapılan bazı çalışmalarda da bu türden teknolojilerin öğrenme sürecine entegrasyonunun daha güçlü iletişim, paylaşma ve iş birliği gibi fırsatlar sunabildiği sonuçlarına ulaşılmıştır (Manca ve Ranieri, 2016; Sobaih ve ark., 2016). Bununla birlikte blog kullanımı ile yapılan bir başka çalışmada etkileşimin dışında kendini ifade etme ve yansıtma becerilerini desteklediğine ilişkin sonuçlara rastlanmıştır (Deng ve Yuen, 2011).

Vlogun eğitimsel bir araç olarak kullanımında derse ilgili ve katılım noktasında da katkıları olabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Süreci eğlenceli bulmaları, dersi takip gerekliliği, heyecan gibi faktörler öğrencilerin derse ilgili ve katılımını artırma noktasında destekleyici olmuştur. Çeşitli Web 2.0 araçlarının derse entegrasyonları ile ilgili yapılan çeşitli çalışmalarda öğrencilerin derse katılım ve meşguliyetini artırma üzerine olumlu sonuçlara rastlanmıştır (Cakir, 2013; Graham, 2014; Shen ve Wu, 2011; Veletsianos, 2012). Bu türden eğitsel yardımcının öğrenci katılımını artırma noktasında katkıları üzerine yapılan araştırmalardan elde edilen bulgular araştırmamızın sonuçlarına paralellik göstermektedir.

Eğitim ortamında kullanılan herhangi bir yardımcının öğrenme sürecine de katkıları sunması gerekmektedir. Araştırmamızda öncelikle derse ilgili ve katılımı artırma noktasındaki desteği öğrenme sürecinin kolaylaşmasına uygun bir zemin hazırlamaktadır. Derse katılma isteğinin olması öğrencinin odaklanmasını artırarak öğrenme sürecine olumlu katkıları sunabilir. Blog/Vlog kullanan öğrencilerin deneyimlerine ilişkin yapılan çalışmada vlog yapısının esnek ve yenilikçi bir öğrenme kanalı sunduğu, kaygıyı azalttığı, çok yönlü değerlendirme sağladığı ve sunum becerilerini geliştirdiği sonuçlarına ulaşılmıştır (Liu, 2016). Bunun dışında özellikle daha fazla uygulama ve tartışmaya fırsat vermeleri sebebiyle de öğrenme sürecine katkısı olduğuna ilişkin bazı çalışmalar bulunmaktadır (Hung, 2011; Sun, 2009). Araştırmamızda öğrencilerin deneyimlerinden yansıyan dersi farklı açılardan görme, tekrar etmeyi sağlama, ilişkilendirmeyi kolaylaştırma gibi unsurlar öğrenme sürecine katkı vermiştir.

Vlog ile bütünleşen dersin sunduğu fırsatlar dışında ortaya çıkan ikinci kategori engelleri olmuştur. Kişisel ya da bağlamsal bazı unsurlar sürecin önünde aşılması gereken bazı engeller ortaya çıkarmıştır. Her ne kadar üniversitelerde teknoloji ile iç içe yaşayan bir nesil olsa da teknoloji kullanmada yetersizlik, video çekmeyi sevmeme gibi kişisel nedenler bu tür yeniliklerin kullanımında özellikle uygulamanın ilk dönemlerinde problem olmuştur. Teknolojinin sunduğu herhangi bir yardımcıyı öğrenme sürecine dahil etmede dikkat edilmesi gereken temel unsur dengeli bir şekilde kullanmaktır. Nitelikli bir öğrenme yaşantısı içerisinde olursa teknoloji desteği önemli katkılar sunacaktır. Yaşanan zorluklara ilişkin benzer şekilde yapılan araştırmalarda öğrencinin bakış açısı sorun teşkil edebilmektedir (Cakir, 2013; Hung, 2011). Bunun dışında teknik alt yapı, zaman, vlogların farklı öğrenciler tarafından izlenmesi ya da yorumlanmasını gibi konular sürecin önünde bağlamsal engeller olmuştur. Derslere teknoloji entegre ederek öğrenci sorumluluklarının kapsamı genişletildiğinde teknik zorluklar, duygusal müdahale, zayıf bağlantı, gerçek zamanlı iletişim ve zaman gerekliliği gibi konular problem teşkil edebilmektedir (Hung, 2011).

Sonuç olarak yükseköğretimde vlog kullanımının öğrenme çevresi için sunduğu fırsatlar iletişim ve etkileşime katkı, derse katılım ve ilgiyi artırma ve öğrenme sürecini destekleme olmuştur. Aşılması gereken engeller ise özellikle teknoloji kullanmada yeterli olmayan ya da bu tür uygulamalara ön yargı ile bakan öğrencilerin uyum sürecini sağlama ve zaman, görev ve diğer öğrencilerin rolü gibi konuları düzenlemektir. Uygulama sürecine ilişkin vlog çekimi ve teknoloji kullanımı gibi konularda ön hazırlık sürecinin tasarlanması, olası teknik problemlere çözümler getirilmesi ve öğrencilerin birbirlerini desteklediği olumlu bir öğrenme çevresinin hazırlanması önerilmektedir. Yapılacak araştırmalara ilişkin, ortaokul ve lisede öğrencilerin beden eğitimi derslerini günlük yaşam ile bütünleştirmesi noktasında vlog kullanımı, yükseköğretimde ise öğrenme çıktılarına yönelik vlog gibi Web 2.0 araçlarının kullanımı konularında araştırmaların yapılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Akar, H. (2017). Durum Çalışması. In A. Saban & A. Ersoy (Eds.), *Eğitimde nitel araştırma desenleri* (pp. 139-176). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Alexander, B., & Levine, A. (2008). Web 2.0 storytelling: Emergence of a new genre. *EDUCAUSE review*, 43(6), 40-56.
- Banister, S., & Dodi, H. (2005). Digital Data in Qualitative Research: Strengthening the Visibility and Credibility of Portraiture. *Journal of the Research Center for Educational Technology*.

- Baran, B., & Ata, F. (2013). Üniversite öğrencilerinin web 2.0 teknolojileri kullanma durumları, beceri düzeyleri ve eğitsel olarak faydalanma durumları. *Eğitim ve Bilim*, 38(169).
- Barry, D. S., Marzouk, F., Chulak-Oglu, K., Bennett, D., Tierney, P., & O'Keeffe, G. W. (2016). Anatomy education for the YouTube generation. *Anatomical sciences education*, 9(1), 90-96.
- Bower, M., Cavanagh, M., Moloney, R., & Dao, M. (2011). Developing communication competence using an online video reflection system: Pre-service teachers' experiences. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 39(4), 311-326.
- Cakir, H. (2013). Use of blogs in pre-service teacher education to improve student engagement. *Computers & education*, 68, 244-252.
- Chintalapati, N., & Daruri, V. S. K. (2017). Examining the use of YouTube as a Learning Resource in higher education: Scale development and validation of TAM model. *Telematics and Informatics*, 34(6), 853-860.
- Consortium, N. M. (2007). The horizon report. Retrieved from <https://library.educause.edu/-/media/files/library/2007/1/csd4781-pdf.pdf>
- Dabbagh, N., Fake, H., & Zhang, Z. (2019). Student Perspectives of Technology use for Learning in Higher Education. *RIED. Revista Iberoamericana de Educación a Distancia*, 22(1), 127-152.
- den Exter, K., Rowe, S., Boyd, W., & Lloyd, D. (2012). Using Web 2.0 technologies for collaborative learning in distance education—Case studies from an Australian university. *Future Internet*, 4(1), 216-237.
- Deng, L., & Yuen, A. H. (2011). Towards a framework for educational affordances of blogs. *Computers & education*, 56(2), 441-451.
- Dogruer, N., Eyyam, R., & Menevis, I. (2011). The use of the internet for educational purposes. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 28, 606-611.
- Dymont, J. E., & O'Connell, T. S. (2014). When the ink runs dry: Implications for theory and practice when educators stop keeping reflective journals. *Innovative Higher Education*, 39(5), 417-429.
- Educause. (2019). Horizon Report: 2019 Higher Education Edition. Retrieved from <https://library.educause.edu/-/media/files/library/2019/2/2019horizonreportpreview>
- Efe, H. A. (2014). ORTAÖĞRETİM FEN VE MATEMATİK ALANLARI ÖĞRETMEN ADAYLARININ WEB 2.0 KULLANIM SIKLIKLARI. *Electronic Journal of Education Sciences*, 3(5), 31-42.
- Faizi, R. (2018). Moroccan higher education students' and teachers' perceptions towards using Web 2.0 technologies in language learning and teaching. *Knowledge Management & E-Learning-an International Journal*, 10(1), 86-96. Retrieved from <Go to ISI>://WOS:000428215700005
- Fidan, M., & Debbağ, M. (2018). The Usage of Video Blog (vlog) in the “School Experience” Course: The Opinions of the Pre-service Teachers. *Journal of Education and Future*, (13), 161-177.
- Fırat, E. A., & Köksal, M. S. (2017). The relationship between use of Web 2.0 tools by prospective science teachers and their biotechnology literacy. *Computers in Human Behavior*, 70, 44-50.

- Graham, M. (2014). Social media as a tool for increased student participation and engagement outside the classroom in higher education. *Journal of Perspectives in Applied Academic Practice*, 2(3), 16-24.
- Hootsuite, W. a. s. a. (2019). Digital in Turkey. Retrieved from <https://dijilopedi.com/2019-turkiye-internet-kullanim-ve-sosyal-medya-istatistikleri/>
- Hsu, Y.-C., Ching, Y.-H., & Grabowski, B. L. (2014). Web 2.0 applications and practices for learning through collaboration. In *Handbook of research on educational communications and technology* (pp. 747-758): Springer.
- Huang, H.-T. D., & Hung, S.-T. A. (2013). Exploring the utility of a video-based online EFL discussion forum. *British Journal of Educational Technology*, 44(3).
- Huang, W. H. D., Hood, D. W., & Yoo, S. J. (2013). Gender divide and acceptance of collaborative Web 2.0 applications for learning in higher education. *Internet and Higher Education*, 16, 57-65. doi:10.1016/j.iheduc.2012.02.001
- Hung, S. T. (2011). Pedagogical applications of Vlogs: An investigation into ESP learners' perceptions. *British Journal of Educational Technology*, 42(5), 736-746.
- Karasavvidis, I. (2010). Wiki uses in higher education: Exploring barriers to successful implementation. *Interactive Learning Environments*, 18(3), 219-231.
- Karvounidis, T., Chimos, K., Bersimis, S., & Douligeris, C. (2018). Factors, issues and interdependencies in the incorporation of a Web 2.0 based learning environment in higher education. *Education and Information Technologies*, 23(2), 935-955.
- Kompen, R. T., Edirisingha, P., Canaleta, X., Alsina, M., & Monguet, J. M. (2019). Personal learning Environments based on Web 2.0 services in higher education. *Telematics and Informatics*, 38, 194-206.
- Kovalchuk, O., & Krasnokutska, I. (2017). Using blogs in teaching English to philology students. *Advanced Education*, 7, 146-153. doi:10.20535/2410-8286.97295
- Kuzu, A. (2007). Views of preservice teachers on blog use for instruction and social interaction. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 8(3), 34-51.
- Liu, M. H. (2016). Blending a class video blog to optimize student learning, outcomes in higher education. *Internet and Higher Education*, 30, 44-53. doi:10.1016/j.iheduc.2016.03.001
- Lune, H., & Berg, B. L. (2016). *Qualitative research methods for the social sciences* (9th ed.): Pearson Higher Ed.
- Manca, S., & Ranieri, M. (2016). Facebook and the others. Potentials and obstacles of social media for teaching in higher education. *Computers & Education*, 95, 216-230.
- Munoz, C., & Towner, T. (2009). *Opening Facebook: How to use Facebook in the college classroom*. Paper presented at the Society for information technology & teacher education international conference.
- Neier, S., & Zayer, L. T. (2015). Students' perceptions and experiences of social media in higher education. *Journal of Marketing Education*, 37(3), 133-143.
- Nugultham, K. (2012). Using Web 2.0 for Innovation and Information Technology in Education Course. *4th World Conference on Educational Sciences (Wces-2012)*, 46, 4607-4610. doi:10.1016/j.sbspro.2012.06.305

- Orús, C., Barlés, M. J., Belanche, D., Casalo, L., Fraj, E., & Gurrea, R. (2016). The effects of learner-generated videos for YouTube on learning outcomes and satisfaction. *Computers & Education, 95*, 254-269.
- Păuleț-Crăiniceanu, L. (2014). Integrating the web 2.0 Technologies in Romanian Public Universities. Towards a blended learning model that addresses troubled student-faculty interaction. *Procedia-Social and Behavioral Sciences, 142*, 793-799.
- Rinaldo, S. B., Laverie, D. A., Tapp, S., & Humphrey Jr, W. F. (2013). The Benefits of Social Media in Marketing Education: Evaluating Twitter as a Form of Cognitive Flexibility Hypertext. *Journal for Advancement of Marketing Education, 21*(1).
- Savin-Baden, M., & Major, C.-H. (2013). Qualitative Research: The Essential Guide to Theory and Practice. *Qualitative Research: The Essential Guide to Theory and Practice Routledge, 10*, 11.
- Shen, C.-Y., & Wu, C.-H. (2011). An exploration of students' participation, learning process, and learning outcomes in Web 2.0 computer supported collaborative learning. *International Journal of Online Pedagogy and Course Design (IJOPCD), 1*(2), 60-72.
- Sobaih, A. E. E., Moustafa, M. A., Ghandforoush, P., & Khan, M. (2016). To use or not to use? Social media in higher education in developing countries. *Computers in Human Behavior, 58*, 296-305.
- Solomon, G., & Schrum, L. (2007). *Web 2.0: New tools, new schools*: ISTE (Interntl Soc Tech Educ).
- Stonehouse, P., Keengwe, J., & Shabb, C. (2012). Using blogs as a technology tool to promote teaching goals in education. *International Journal of Information and Communication Technology Education (IJICTE), 8*(1), 44-52.
- Sun, Y.-C. (2009). Voice blog: An exploratory study of language learning. *Language Learning & Technology, 13*(2), 88-103.
- Tess, P. A. (2013). The role of social media in higher education classes (real and virtual) - A literature review. *Computers in Human Behavior, 29*(5), A60-A68. doi:10.1016/j.chb.2012.12.032
- Veletsianos, G. (2012). Higher education scholars' participation and practices on Twitter. *Journal of Computer Assisted Learning, 28*(4), 336-349.
- Virkus, S. (2008). Use of Web 2.0 technologies in LIS education: experiences at Tallinn University, Estonia. *Program, 42*(3), 262-274.
- Yin, R. (2014). Case Study Research Design and Methods. In: Thousand Oaks, CA: Sage.
- Yücel, Ü. A. (2017). Perceptions of pedagogical formation students about Web 2.0 tools and educational practices. *Education and Information Technologies, 22*(4), 1571-1585.
- Zheng, B., Niiya, M., & Warschauer, M. (2015). Wikis and collaborative learning in higher education. *Technology, Pedagogy and Education, 24*(3), 357-374.